

Jaarverslag Bibob 2022

1. Inleiding

Uit de (landelijke) signalen van de afgelopen periode, onder meer uit de media, blijkt hoezeer wij ons bewust moeten zijn van de risico's op infiltratie door criminele organisaties. Het is van groot belang dat wij zorgdragen dat deze risico's tot een minimum beperkt worden.

Daarvoor geeft de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) de provincie de mogelijkheid zich te beschermen tegen het ongewenst dan wel onbewust faciliteren van criminele activiteiten, zoals witwassen en drugshandel. Door de mogelijkheid van toetsing van zowel natuurlijke- als rechtspersonen in gevallen, die de wet expliciet en limitatief benoemt, krijgen wij als provincie een beter zicht op de branches en personen waar wij mee te maken hebben. In dit kader valt te denken aan een beter inzicht in aan wie wij een vergunning verlenen, of aan wie wij een subsidie verstrekken. Ook wanneer wij als private partij optreden in het geval van het gunnen van een overheidsopdracht of het aangaan van vastgoedtransacties, helpt de Wet Bibob ons zuiver zaken te kunnen doen.

Dit jaarverslag informeert u over de door de provincie in het jaar 2022 verrichte werkzaamheden, onderzoeken in het kader van de Wet Bibob en de overig verrichte onderzoeken. Aan het eind van het verslag staat een aantal conclusies en aanbevelingen.

2. Risico-analyses

Naast formeel onderzoek op grond van de Wet Bibob kan de provincie ook een risico-analyse doen naar de achtergrond van natuurlijke- en rechtspersonen waarmee de provincie overweegt een relatie aan te gaan of al is aangegaan. Een risico-analyse kan ook plaatsvinden, in gevallen waarin de wet Bibob (nog) niet voorziet. Te denken valt aan bepalingen die de Awb geeft op bepaalde beleidsterreinen of op basis van een voorafgaand marktonderzoek wanneer de provincie als privaatrechtelijke rechtspersoon handelt.

Risico analyses worden uitgevoerd om mogelijke risico's op fraude en/of het faciliteren van criminele activiteiten te indiceren. Zijn de bevindingen zeer onduidelijk? Dan kan de risico-analyse gebruikt worden als opstap naar een Bibob-onderzoek. Daarnaast kan het zijn dat vanwege onderkende kwetsbaarheden zonder meer een Bibob-onderzoek is gewenst. Tot slot adviseert het team Bibob te allen tijde Bibob-onderzoeken uit te voeren bij preciaire (bedrijfs)processen waarbij sprake is van verwerking van uiterst vertrouwelijke en/of gevoelige informatie, zoals personeels- of bedrijfsgegevens.

3. Subsidies

In deze paragraaf bieden wij per subsidieregeling een overzicht aan waarbij de provincie actief is geweest.

4. Bewustwording

In 2022 heeft het team Bibob de bewustwording van ondermijnende activiteiten en de risico's waarmee de provincie te maken heeft verder onder de aandacht gebracht bij de concerttafel, managementteams en afdelingen. Het doel is om de bekendheid en de mogelijkheden van de Wet Bibob bij collega's te vergroten. Ook beoogt het team om meer aan de voorkant betrokken te worden bij subsidieaanvragen, vergunningverlening, overheidsopdrachten en vastgoedtransacties.

Door middel van presentaties zijn de afdelingen ingelicht over de werkwijze en uitvoering van het Bibob-proces. Tijdens de presentaties is gebruik gemaakt van casuïstiek uit eerder door ons team uitgevoerde onderzoeken. Daarnaast vindt er iedere maand een plenaire presentatie plaats over weerbaarheid en Bibob tijdens de eed en belofte voor nieuwe medewerkers. Tevens is bij de beleidsafdelingen extra aandacht gevraagd waar de toepassing van de Wet Bibob een plaats moet krijgen binnen de bestaande werkprocessen. Hiervoor zijn gezamenlijk processchema's opgesteld. Deze presentaties en bezoeken binnen de organisatie hebben er mede voor gezorgd dat het bewustzijn tot het doen van onderzoeken is toegenomen. Dit heeft bijgedragen tot het verhogen van de weerbaarheid van de provincie bij de verschillende afdelingen.

MIT R&D

In 2022 heeft de provincie veel tijd en aandacht besteed aan de subsidieregeling MKB Innovatiestimulering Topsectoren Zuid-Holland Research & Development (MIT R&D). Een aanvraag bestaat uit een penvoerder en minstens één samenwerkingspartner. In totaal zijn er 76 aanvragen aan een risico-analyse onderworpen. Naar aanleiding van het open bronnenonderzoek hebben wij in 66 gevallen geen bijzonderheden in de (financiële) bedrijfsvoering kunnen constateren en daardoor ook geen verder onderzoek gedaan. In overleg met de beleidsafdelingen is er bij de penvoerders en samenwerkingspartners bij tien aanvragen een Bibob-onderzoek gestart. Bij de Bibob-onderzoeken zijn geen integriteitsrisico's gevonden.

Haalbaarheidsprojecten

Ook voor deze regeling heeft provincie onderzoek gedaan naar de aanvragers. In totaal zijn er 26 risico-analyses uitgevoerd. Bij 19 bedrijven hebben we geen bijzonderheden in de bedrijfsvoering kunnen constateren en daardoor ook geen verder onderzoek gedaan. In 7 gevallen is wel gebleken dat aanvullend Bibob-onderzoek nodig was.

Twee bedrijven hebben zich teruggetrokken naar aanleiding van het starten van het Bibob-onderzoek. Van de terugtrekking van deze bedrijven is conform de Wet Bibob melding gemaakt bij het Bibob-register van het Landelijk Bureau Bibob (LBB).

Daarnaast zijn er merkwaardigheden in de subsidieaanvragen geconstateerd, maar deze hebben niet tot enige of ernstige mate van gevaar geleid. Deze lessen zijn gedeeld met Bureau Subsidies en Bureau Economie om in de toekomst er voor te zorgen dat medewerkers op de hoogte zijn van risico's. Hiermee kan (mogelijk) misbruik van de subsidieregelingen afnemen. Daarnaast wordt er in 2023 samen met Bureau Economie en Bureau Subsidies gekeken of er beleidswijzigingen mogelijk zijn die risico's op fraude verkleinen.

	Risico-analyse	Bevindingen vragen geen vervolg	Wel Bibob-onderzoek gewenst
MIT	76	66	10
Haalbaarheid	26	19	7

Van een MIT-subsidie die in 2018 is verleend is een melding van fraude bij het team in 2020 binnengekomen. Een Bibob-onderzoek heeft deze fraude bevestigd, wat heeft geleid tot het in gang zetten van terugvordering van het totaal verleende subsidiebedrag. Daarnaast is er aangifte gedaan en heeft er in 2021 een strafrechtelijke procedure tegen betrokkene plaatsgevonden. In 2022 heeft de Rechtbank betrokkene schuldig bevonden aan valsheid in geschrifte en het CJIB de opdracht gegeven de subsidie terug te vorderen. Tegen deze uitspraak is geen beroep aangetekend.

Overig

In 2020 is door het team een onderzoek gestart naar een in 2016 verleende restauratie-subsidie. Naar aanleiding van dit onderzoek is besloten tot terugvordering van de subsidie. Hiertegen is een bezwaarprocedure gestart. Gezien gewijzigde omstandigheden wordt het subsidie besluit in 2023 heroverwogen

5. Vergunningen

De omgevingsdiensten zijn in mandaat belast met het voorbereiden van beschikkingen tot het verlenen, wijzigen, intrekken of weigeren van omgevingsvergunningen. Voorts voeren zij in mandaat Bibob onderzoeken uit met betrekking tot deze omgevingsvergunningen. Milieu-vergunningen gelden als verhoogd risico op integriteitsschending. De omgevingsdiensten voeren daarom in voorkomende gevallen een risico analyse en een Bibob-onderzoek uit. Daarbij biedt het Bibob team ondersteuning in die gevallen waarin Bibob-dossiers in GS behandeld moeten worden. Er is geen mandaat aan de omgevingsdiensten verleend indien er sprake is van enige of ernstige mate van gevaar.

Er vindt regelmatig overleg plaats tussen de omgevingsdiensten en team Bibob. Er wordt kennis gedeeld en afspraken gemaakt om de slagkracht te vergroten. Op verzoek van team Bibob hebben de omgevingsdiensten in kaart gebracht hoeveel Bibob-onderzoeken zij hebben uitgevoerd als het gaat om bedrijven, die vallen onder het provinciaal gezag in 2022..

Omgevingsdienst	Bibob-onderzoeken
Midden-Holland	1 (hoger beroep)
West-Holland	3
Haaglanden	0
DCMR	4
Zuid-Holland zuid	3

De komende jaren gaat er intensiever ingezet worden op de samenwerking met de omgevingsdiensten en tussen de omgevingsdiensten onderling. Daarnaast zal er worden ingezet op het benoemen van risicobranches om hier gezamenlijk een aanpak af te spreken. Ook is afgesproken dat in de voortgangsrapportages van de omgevingsdiensten een Bibob-paragraaf toegevoegd gaat worden.

In 2020 liep er een rechtszaak van de Omgevingsdienst Midden-Holland omtrent het intrekken en het niet verstrekken van een milieuvergunning, waarbij het besluit is vernietigd. Eind 2021 heeft de Omgevingsdienst Midden-Holland een aanvullend advies bij het Landelijk Bureau Bibob (LBB) aangevraagd. Naar aanleiding van het nieuwe advies is er een voornemen tot weigeren van de omgevingsvergunning en het intrekken van de eerder verleende omgevingsvergunningen uit gestuurd naar het betrokken bedrijf. De betrokkene heeft begin 2022 een zienswijze ingediend. In 2022 is het bedrijf failliet gegaan.

De Omgevingsdienst West-Holland is in 2020 een Bibob-onderzoek gestart. Eind 2021 heeft de provincie de zienswijze van de betrokkene ontvangen naar aanleiding van het voornemen tot intrekking en weigering van de vigerende- en revisievergunning. In 2022 is de betrokkene uitgenodigd om toelichting te geven op de zienswijze. Daarop is besloten dat er aanvullende voorwaarden worden verbonden aan de afgegeven vergunningen. In 2023 zal naar verwachting de

revisie vergunning worden verleend. Ook aan deze vergunning zullen voorschriften worden verbonden.

In 2022 zijn er bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid drie aanvragen om omgevingsvergunning ingediend in welk kader een eigen Bibob-onderzoek is uitgevoerd. In geen van die gevallen is de vergunning geweigerd of het LBB om advies verzocht.

In 2022 is er door de DCMR bij vier aanvragen om omgevingsvergunning een Bibob-onderzoek uitgevoerd. In geen van die gevallen is de vergunning geweigerd of het LBB om advies verzocht.

6. Overheidsopdrachten

DAS aanmeldingen

Van de aanmeldingen van ondernemers bij het Dynamisch Aankoop Systeem (DAS), vakgebied Energietransitie, heeft het team bij 4 bedrijven een risico-analyse uitgevoerd. Bij alle vier de bedrijven zijn er geen mogelijke bezwaren gevonden. Derhalve is bij geen van deze bedrijven een Bibob-onderzoek uitgevoerd.

ICT

In het kader van de inkoop van een aantal ICT-diensten en -producten heeft één Bibob-onderzoek en een 11-tal risico-analyses plaatsgevonden. Dit heeft niet tot bezwarende informatie geleid.

Beveiliging

In het kader van de inkoop van een aantal beveiligingsdiensten en -producten heeft er één Bibob-onderzoek plaatsgevonden. Dit heeft niet tot bezwarende informatie geleid.

DBI

Voor de Dienst Beheer Infrastructuur is bij 22 bedrijven een risico-analyse uitgevoerd in verband met een aanbesteding. Hierbij zijn geen aanleidingen voor een Bibob-onderzoek geconstateerd. Derhalve zijn er in 2022 geen Bibob-onderzoeken uitgevoerd voor DBI.

7. Vastgoedtransacties

In 2022 ondergingen in verband met de verkoop van een vastgoedobject en verhuur van een vastgoedobject twee partijen een Bibob-onderzoek. Dit heeft niet tot bezwarende informatie geleid. Daarnaast zijn er een enkele risico-analyses uitgevoerd, maar dit heeft niet tot bezwaren of aanvullende Bibob-onderzoeken geleid.

8. Overig

Op verzoek van bureau Kabinet heeft het team een aantal integriteitschecks uitgevoerd wanneer de Commissaris van de Koning werd verzocht toe te treden tot een comité van aanbeveling. Er zijn geen integriteitsrisico's gevonden.

Daarnaast is er een Bibob bijeenkomst in november 2022 georganiseerd met een gastspreker om de afdeling Grondzaken nog beter te informeren over de risico's en mogelijkheden van de Wet Bibob

9. Belangrijke ontwikkelingen 2022

Het team is bezig de eigen werkprocessen verder te professionaliseren. In 2022 is een database gerealiseerd waarmee rapportages te genereren zijn. Team Bibob is daarnaast samen met I&A gestart met de ontwikkeling van digitale Bibob-vragenformulieren. Dit proces zal tot zeker in 2023 duren. Door het gebruik van e-formulieren en een nog beter beveiligde gegevensverwerking voldoet

de provincie optimaal aan de gestelde landelijke norm van Justitie en Veiligheid. De e-formulieren zullen via de PZH-website toegankelijk zijn, maar ook de hard copy Bibob-formulieren zullen beschikbaar blijven vanwege de wettelijke verplichting daartoe.

Samenwerking met gemeenten

In het Interprovinciaal Overleg en in afstemming met RIEC Den Haag en RIEC Rotterdam is de rol van de provincie ten opzichte van de gemeenten in de uitvoering van de Wet Bibob ter sprake gekomen. Deze rol is ambigue en wordt door provincies op verschillende manieren ingevuld. Ook provincie Zuid-Holland is zoekende naar een rol die aansluit bij de wensen en behoeften van de gemeenten in provincie Zuid-Holland. Door middel van een enquête en gesprekken heeft team Bibob de behoeften van de gemeenten ten aanzien van Bibob in kaart gebracht.

Op hoofdlijnen kan er gesteld worden dat gemeenten graag meer met elkaar willen samenwerken. Daarnaast hebben de gemeenten aangegeven dat het moeilijk is om kennis te behouden en te vinden. Team Bibob wil daarom, in samenwerking met de twee RIEC's, jaarlijks een netwerkbijeenkomst organiseren waar ruimte is om elkaar te ontmoeten en kennis op te halen over (actuele) vraagstukken en ontwikkelingen. Dit draagt onder andere bij aan meer onderlinge samenwerking en een grotere weerbaarheid van (vooral kleine) gemeenten.

In december 2022 is er een uitgebreide netwerksessie geweest in het provinciehuis met o.a. gemeentes, RIEC en omgevingsdiensten. Onderwerpen waren onder andere de wijziging van de wet Bibob per 1 oktober 2022¹.

Gewijzigde Wet Bibob

Per 1 oktober 2022 is de gewijzigde Wet Bibob (tweede tranche) in werking getreden. Dit geeft de provincie meer ruimte tot informatiedeling tussen overheden onderling. Zo is er in de nieuwe wet een bepaling opgenomen op basis waarvan overheden elkaar onderling kunnen wijzen op de mogelijkheid om eigen onderzoek te doen, indien er wordt beschikt over gegevens die erop duiden dat betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten. Daarnaast heeft de wet een regeling over het gevaarenregister opgenomen, onder verantwoordelijkheid van Justis, waar overheden verplicht hun gevaarsconclusie dienen te melden. Overheden kunnen navragen bij het Landelijk Bureau Bibob (LBB) of bedrijven in dit register genoteerd staan.

10. Conclusies

Door het inzetten van de Wet Bibob is de provincie in staat om een beter inzicht te krijgen in de transparantie van de bedrijfsvoering en de financiën van de bedrijven en personen, waarmee zij zaken doet. De mogelijkheid voorwaarden te verbinden aan provinciale beschikkingen en overeenkomsten, geeft de provincie meer zekerheden. Ook merken wij dat sommige bedrijven besluiten zich terug te trekken als zij geïnformeerd worden dat een Bibob-onderzoek onderdeel uit kan maken van de procedure. Hieruit kan opgemaakt worden dat de toepassing van de wet een preventieve werking heeft.

De Bibob procedure krijgt binnen de provincie steeds meer draagvlak, mede door het onder de aandacht brengen van de wet Bibob bij de beleidsafdelingen en het onderbrengen in de werkprocessen. Hierdoor is er een frequentere vraag naar toetsingen. Het continu onder de aandacht brengen bij beleidsafdelingen is nodig om te voorkomen dat door allerlei factoren het Bibob-onderzoek niet mee wordt genomen in het standaard werkproces. Het is wenselijk een risico-analyse in een zo vroeg mogelijk stadium te starten. Indien vervolgens een Bibob-onderzoek

---

¹ <https://www.justis.nl/producten/wet-bibob/wijziging-wet-bibob-per-1-oktober-2022>

gewenst is, kan vertraging zoveel mogelijk worden voorkomen en heeft het instrument het meeste effect.

De ontwikkeling van het takenpakket van het Bibob-team zien wij groeien naarmate de bekendheid toeneemt. Voor 2023 wil team Bibob nog meer de samenwerking met beleidsafdelingen opzoeken, om zo ook gerichter c.q. vanuit signalen uit de organisatie een Bibob-onderzoek te starten. Ook de samenwerking met omgevingsdiensten en gemeenten wordt geïntensiveerd.

Gelukkig is het aantal situaties met serieuze bedenkingen – zoals verwacht – klein, maar zij zijn ernstig genoeg om alert te blijven voor de gevaren die met de Wet Bibob kunnen worden bestreden.

11. Vervolgacties in 2023

Noodzaak blijft het Bibob-onderzoek als instrument te promoten en te stimuleren. Dit kan onder meer door aan de voorkant het Bibob-team te betrekken bij het opstellen van subsidieregelingen, aanbesteding of een vastgoedovereenkomst. Bij grote aanbestedingen en subsidieregelingen is de inbreng van de gedeputeerde zeer wenselijk. Hierdoor wordt ook vanuit bestuurlijke kant benadrukt dat Bibob een belangrijk instrument is. Door aan de voorkant mee te kunnen kijken en te onderzoeken, worden vertragingen voorkomen en weten we aan de voorkant of het wederzijdse vertrouwen terecht is.

Naast bovengenoemde activiteiten om te komen tot een hoger bewustwording van de provincie en provinciale organisatie over het belang van de inzet van het Bibob-instrumentarium, moeten we in nauw contact met de beleidsafdelingen de risico's blijven analyseren en ons beleid daarop aanpassen. Wij starten daarom binnenkort met een actualisatie.